

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Anden uge med stigende ledighed

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

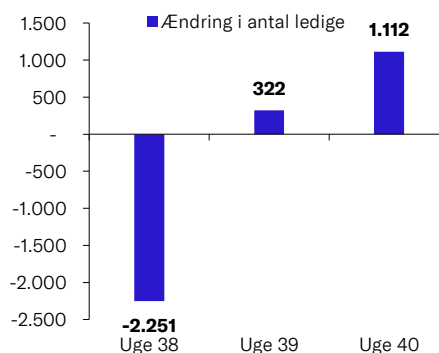
I denne uge har vi fået bekymrende tal, der viser, at antallet af tilmeldte ledige i sidste uge steg med 1.112 personer. Det er dermed anden uge i træk, hvor ledigheden peger op. Det er et lille øv-tal, der viser, at farten på arbejdsmarkedet er løjet af her i efteråret. Der er tale om den største ugentlige stigning i ledigheden siden den sidste uge af juli. Vi skal dertil helt tilbage til den anden uge af juli for at finde en større stigning i ledigheden.

Der er dog langt fra tale om en katastrofeopbremsning på arbejdsmarkedet. Det er således værd at bemærke, at 13.148 personer afmeldte sig ledighed i sidste uge. September bød ligeledes på et stigende antal jobannoncer. Men vi er desværre vidne til, at aktiviteten på arbejdsmarkedet ikke længere er høj nok til at sikre et fortsat fald i ledigheden.

I denne uge fik vi tal, der viser, at vareeksporten i august faldt med 1,4 pct. Det er dermed anden måned i træk med fald i eksporten. Det er en smule skuffende og en streg i regningen, at genopretningen af eksporten går i den forkerte retning.

Der er særligt faldet af kemikalier og kemiske produkter, herunder medicin, der har trukket eksporten ned i august. Men det hører med til historien, at eksporten af kemikalier og kemiske produkter trods faldet i august fortsat er 13 pct. højere i år end sidste år. Eksporten af medicin har dermed været med til at holde hånden under dansk eksport i år, så nedgangen i de økonomiske aktiviteter på vores vigtigste eksportmarkeder ikke har ramt dansk økonomi så hårdt.

Nøgletal	Side
Vareeksporten faldt igen i august	2
Anden uge i træk med stigende ledighed	3
Få konkurser trods coronakrisens rasen	4
Ledigheden i USA har bidt sig fast på et faretruende højt niveau	5

Vareeksporten faldt igen i august

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik fredag viser, at vareeksporten (ekskl. skibe, fly, brændsel mv.) faldt med 1,4 pct. i august.

Det er dermed anden måned i træk med tilbagegang i dansk vareeksport. Det er en smule skuffende set i lyset af, at der har været stigende aktiviteter på flere af vores nærmeste eksportmarkeder hen over sommeren. Det er en streg i regningen, at genopretningen af dansk eksport er begyndt at gå i den forkerte retning. Der er særligt faldet af kemikalier og kemiske produkter, herunder medicin, der har trukket eksporten ned i august.

Eksport af medicin og fødevarer holder hånden under eksporten

I årets første 8 måneder af 2020 er vareeksporten (ekskl. skibe, fly, brændsel mv.) faldet med 2 pct. sammenlignet med sidste år. De forskellige varekategorier er dog ramt meget forskelligt. Eksporten af maskiner (undt. transportmidler) er faldet med hele 13,4 pct. og eksporten af færdigvarer er faldet med hele 6,9 pct. Til gengæld er eksporten af kemikalier og kemiske produkter, herunder medicin, - trods faldet i august - steget med 13,1 pct. sammenlignet med sidste år.

Trods stor nedgang i dansk vareeksport i år, kan vi dog trøste os ved at være mindre hårdt ramt end andre lande i EU. Det skyldes, at dansk vareeksport har et højt indhold af fødevarer og medicin, der er mindre følsomme overfor udsving i konjunkturerne. I en situation, som den vi har i øjeblikket, hvor verdensøkonomien er gået i den forkerte retning, er det en stor styrke for dansk økonomi, at Danmark i mindre grad end tidligere er følsom overfor nedgang i de globale konjunkturer.

Til gengæld er eksporten af maskiner hårdt ramt af virusudbruddet. Virksomhederne er på verdensplan blevet enormt usikre på fremtidsudsigterne, hvilket har lagt en massiv dæmper på investeringer. Det kan vi nu se i stor stil rammer dansk eksport af maskiner.

Blandede udsigter for dansk eksport

Udsigterne for dansk eksport resten af 2020 er blandede. Som det ser ud nu, så forventes de hårdeste måneder for dansk eksport at være overstået. Danmarks største eksportmarkeder er åbnet op, og der er igen ved at komme damp på økonomierne, men fra et meget lavt udgangspunkt. Men det kan hurtigt gå den forkerte vej. Den stigende smittespredning og øgede restriktioner i flere af vores eksportmarkeder kan lægge en ny dæmper på genopretningen af dansk eksport. Dertil kan usikkerhed omkring en handelsaftale mellem EU og Storbritannien samt globale handelsspændinger lægge en dæmper på dansk eksport de kommende måneder. Hvis det sker, vil det gå hårdt ud over dansk økonomi. Danske virksomheder eksporterede sidste år for i alt 1.360 mia. kr., og i underkanten af 800.000 danske jobs er direkte eller indirekte afhængige af eksporten.

Anden uge i træk med stigende ledighed

Offentliggjorte tal fra Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering mandag viser, at antallet af tilmeldte ledige i sidste uge (uge 40) steg med 1.112 personer. Dertil står det fast, at ledigheden steg med 322 personer i den foregående uge.

Det er et lille øv-tal, der viser, at farten på arbejdsmarkedet er løjet af her i efteråret. Der er tale om den største ugentlige stigning i ledigheden siden den sidste uge af juli. Vi skal dertil helt tilbage til den anden uge af juli for at finde en større stigning i ledigheden.

Der er dog langt fra tale om en katastrofeopbremsning på arbejdsmarkedet. Det er således værd at bemærke, at 13.148 personer afmeldte sig ledighed i sidste uge. September bød ligeledes på et stigende antal jobannoncer. Men vi er desværre vidne til, at aktiviteten på arbejdsmarkedet ikke længere er høj nok til at sikre et fortsat fald i ledigheden.

Efteråret vil byde på stigende ledighed

Som det ser ud nu, så forventer vi desværre, at vi kommer til at se en fortsat stigning i ledigheden hen over efteråret. De personer, der blev afskediget i forbindelse med lønkompressionsordningens ophør d. 29. august, vil nu begynde at fylde mere i ledighedstallene. Det skyldes, at deres opsigelsesvarsel på typisk én måned nu er udløbet. Der var ifølge tal for erhvervsstyrelsen knap 32.000 personer på lønkompressionsordningen ved udgangen af august.

De seneste ugers høje smitte og fornyede restriktioner vil desværre også trække i retning af en øget ledighed her i efteråret. Det gælder særligt inden for hotel- og restaurationsbranchen, hvor de nye restriktioner rammer hårdt. Konkret er forsamlingsforbuddet blevet reduceret til 50 personer, åbningstiderne er fastsat til kl. 22.00, og der er indført krav om mundbind når man forlader sin plads.

Landets knap 13.000 restauranter beskæftiger alene mere end 55.000 fuldtidsbeskæftigede, hvilket betyder, at det potentielle jobtab kan blive betydeligt. De seneste tal viser, at dankortomsætningen hos landets restauranter er faldet med yderligere 20-25% siden indførelsen af de seneste restriktioner. Det bliver derfor også noget af en gyser at følge udviklingen i ledigheden over de kommende uger og måneder.

Kraftig stigende ledighed vil kunne afspore genopretningen

Rammer en ny stor ledighedsbølge, så vil det desværre kunne afspore den økonomiske genopretning herhjemme. Stigende ledighed er gift for forbruget og vil generelt få danskerne til at øge deres opsparing. Dermed vil udbetalingen af feriepenge også i højere grad blive stående på danskernes bankkonto fremfor at blive omsat i øget forbrug.

Brug for målrettede støtte til de hårdest ramte brancher

Det er derfor også uhyre vigtigt, at en ny stor fyringsbølge bliver holdt for døren herhjemme. Det kræver bl.a., at smitten kommer under kontrol og at restriktionerne bliver så kortvarige og målrettede som muligt.

Dertil er der brug for mere målrettet at understøtte forbruget i de hårdest ramte brancher. Det kan bl.a. ske ved at udvide den eksisterende boligjobordning til at også at inkludere fradrag for ophold i feriehuse, hoteller, koncerter, sportsbegivenheder, forlystelsesparker, restaurantbesøg mv. Det vil sikre, at udbetalingen af feriepengene målrettet understøtter de hårdest ramte brancher, hvor konkursrisikoen i øjeblikket er største.

Få konkurser trods coronakrisens rasen

Danmarks Statistik har tirsdag offentliggjort tal, der viser, at der var 183 konkurser blandt de aktive virksomheder i september. Det er et stort set uændret niveau i forhold til august, hvor der var 184 konkurser. Men vigtigst af alt, så har vi endnu ikke set en tydelig stigning i antallet af konkurser under coronakrisen. Antallet af konkurser var tværtimod 4% lavere i tredje kvartal sammenlignet med andet kvartal. Dertil var jobtabet 19% mindre.

Det er tæt på årets bedste nyhed, at vi endnu ikke har set en tydelig stigning i antallet af konkurser under coronakrisen. Ved krisens begyndelse var der ellers en begrundet frygt for at virusudbruddet kunne udløse en ny stor konkursbølge i dansk økonomi.

Den frygt er heldigvis endnu gjort til skamme. Det skyldes ikke mindst, at rækken af hjælpepakker effektivt har beskyttet mange virksomheder mod en konkurs. Men nok så vigtigt, så har vi set en stigende aktivitet i store dele af danske erhvervsliv hen over sommeren.

Det fortsat stabile antal konkurser er derfor også en stor fejr i hatten, der viser, at Danmark generelt har håndteret viruskrisen godt.

Konkursrisikoen er desværre igen tiltagende

Selvom antallet af konkurser fortsat ligger stabilt, så er der endnu for tidligt at ånde lettet op. Mange virksomheder er fortsat hårdt presset af virusudbruddet og rækken af nye restriktioner. Det gælder ikke mindst landets restauranter, hoteller og barer. Her er omsætningen faldet med mellem 25-40% efter de nye restriktioner blev indført i midten af september. Konkret er forsamlingsforbuddet blevet reduceret til 50 personer, åbningstiderne er fastsat til kl. 22.00 og der er indført krav om mundbind når man forlader sin plads.

Dertil går der normalt lidt tid fra krisen rammer til problemerne i de enkelte virksomheder bliver så alvorlige at det ender i en konkurs. Det er en udvikling, der vil blive mere tydelig efter lønkompressionsordningens ophør d. 29. august.

Det er enormt svært at spå om, hvor stor en stigning i antallet af konkurser vi kommer til at se. Men der ingen tvivl om, at konkursrisikoen fortsat er betydelig i dele af dansk erhvervsliv. Danmarks Statistik opgjorde den 28. september en spørgeskemaundersøgelse, hvor hele 47% af rejsebureauerne angav at de ser "nogen" eller "meget stor" risiko for at måtte afvikle inden for de næste tre måneder. Konkursrisikoen er desværre også høj blandt restauranterne og hotellerne, hvor henholdsvis 16% og 11% af de adspurgte virksomheder ser "nogen" eller "meget stor" risiko for en konkurs over de næste tre måneder. Det er høje tal, der tilmed hovedsageligt er indsamlet før de nye restriktioner blev indført i midten af september.

Det er derfor også vigtigt, at de indførte restriktioner er så kortvarige og målrettede som muligt. Dertil kan udbetalingen af feriepengene forhåbentlig også være med til at holde en ny truende konkursbølge for døren. Det kræver dog at de nye restriktioner ikke spænder ben for danskernes forbrug i de hårdest ramte brancher inden for oplevelseserhvervene.

Ledigheden i USA har bidt sig fast på et faretruende højt niveau

Torsdag er der blevet offentliggjort tal fra USA, der viser, at 840.000 amerikanere søgte om arbejdsløshedsunderstøttelse i sidste uge (uge 40). Det er et enormt højt antal, der desværre bekræfter, at arbejdsmarkedet i USA er blevet ramt af fornyet modvind. Status er nu, at det ugentlige antal ansøgninger om arbejdsløshedsunderstøttelse har ligget fastlåst på et niveau omkring 850.000 personer siden slutningen af august. Dertil har der i den forgangne uge været 10.976.000 gentagne ansøgninger om arbejdsløshedsunderstøttelse.

Det er ærligt talt stærkt bekymrende, da opbremsningen på arbejdsmarkedet sker på et tidspunkt hvor godt 13 mio. amerikanere fortsat går ledige som følge af coronakrisen.

Den fornyede modvind på arbejdsmarkedet skal ses i sammenhæng med, at smitten generelt er tiltaget i USA hen over sensommeren. Dertil er en række store hjælpepakker blevet skudt til hjørne her op til præsidentvalget. Det er mildt sagt uheldigt, da de manglende hjælpepakker kan forværre krisen mærkbart nu og her.

Opbremsningen på arbejdsmarkedet vil ramme privatforbruget

Der er desværre en betydelig risiko for, at den fornyede modvind på arbejdsmarkedet vil dæmpe amerikanernes privatforbrug mærkbart. Den høje ledighed har bidraget til i et tydeligt fald i husholdningernes disponible indkomst. Dertil er den generelle jobsikkerhed desværre også tiltaget. Det kan få endog meget store konsekvenser for væksten i USA, da privatforbruget udgør hele 70% af BNP.

At den amerikanske økonomi igen er begyndt at vakle på benene, vil desværre også kunne mærkes herhjemme. Danmark eksporterede sidste år for i 150 mia. kr. til USA, hvilket betyder at ca. 90.000 danske arbejdspladser er enten direkte eller indirekte knyttet til eksporten til USA. Kommer der ikke mere gang i hjulene i USA i løbet af andet halvår, så vil det desværre kunne mærkes herhjemme i form et fald i eksporten og tabte jobs.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033